

Ο ΝΟΥΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η'. (Έξάμηνο Β')

ΑΘΗΝΑ, 26 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1910

ΑΡΙΘΜΟΣ 416

“Ένας λαός υψώνεται ἅμα δείξη πῶς δὲ φοβῆται τὴν ἀλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ”

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΑΥΝΩΣΤΟΣ. Ἡ συναυλία τοῦ Καλομοίρη.
ΑΘΗΝΙΩΤΗΣ. Ἀθηναϊκὰ γράμματα
ΡΗΝΑ ΛΕΒΑΝΤΗ. Ἀπὸ τῆ ζωῆ—Ἄλυσίδες.
Ζ. ΛΕΦΑΚΗΣ. Ἡ ἱστορία τῆς Κοκκινότριχας ποῦ δὲν εἶχε ἀγαπητικὸ κ' ἔπεσε στὴν πράσινη λίμνη (τέλος).
Δ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΣ. Τραγουδάκι.
Κ. ΚΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Στὴ θύμησιν χαμένου φίλου.
ΨΥΧΑΡΗΣ. Πάμε σχολεῖς (τέλος).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ — ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ — Ο.ΤΙ ΘΕΛΑΤΕ.

ΠΑΜΕ ΣΧΟΛΕΙΟ*

ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Σεβαστοί μου Κίτσιοι τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμίλου,

Ἔτσι, μὲ τὸ Folkestone, τελειώνει τάρβρο τοῦ συναδέλφου μας Δ Π. Πετροκόκκινου καὶ ὑποθέτω πῶς ἡ ἀγνωστὴ ἀνταποκρίτρια, γράφοντας τέτοια λόγια—δηλαστὴ ἂν ἔγραφε κ.τ.λ.— θὰ χάρηκε πού μὲ **κτυποῦσε** τὸν ἄμοιρο ἐμένα μὲ **κ**, ἔσο κι ὁ ἀγαπητὸς μας ὁ συνάδερφος θὰ χάρηκε, ἀδιαφορώντας ποιὸς μὲ χτυπᾷ μὲ **χι**, ποιὸς μὲ χτυπᾷ μὲ **κάππα**, φτάνει νὰ μὲ χτυποῦνε. Πάλι ὡστόσο παρατηρῶ πῶς ἐκείνοι πού μὲ χτυποῦνε ἢ μὲ **κτυποῦνε** ἢ μὲ **κτυποῦσι**, ἀδύνατο νὰ τὸ κουνήσουνε ἀπὸ τὴν πεποιθησὴ τους, πῶς στὸ Παρίσι τὸ μελάνι θὰ σώθηκε ἢ πῶς χαρτοπώλης πιά δὲ θὰ ὑπάρχη, νὰ πᾶω νὰγοράσω καὶ γὼ λίγο χαρτί. Νά ἔμωσ πού δὲ γελαστήκανε καὶ τόσο πολὺ, ἀφοῦ σήμερονά τόντες δὲν μπορῶ νὰ τοὺς ἀποκριθῶ. Πῶς νὰρχίσω τώρα στὸ θεὸ σας φιλονικίες μὲ μιὰ κυρία: Δὲν ταιριάζει, ἔση ὄρεξη κι ἂν ἔχω νὰ τῆς καθυποβάλω μιὰ ταπεινὴ μου γνώμη, πῶς στὴν Ἑβρώπη δηλαδὴ δὲ **μορφώνονται**, ὅπως νομίζει, **πνέματα** καὶ **χαρακτήρες**, παρὰ **μορφώνονται**, τί θαρῆτε; Φελλοί! Νάισκε! Φελλοί, νά, φελλοί, ἀδερφέ, γιὰ νὰ βουλώσης μιὰ μποτίλια. Ἔτσι ἀπὸ τοὺς μεγαλήτερον ἐπιστήμονες καὶ χυμικοὺς τῆς Ἑβρώπης, ὁ Μ. Berthelot, πού εἶτανε καὶ μεγάλος φιλόσοφος καὶ μεγάλος νοῦς, φανταστῆτε πῶς κάτεχε περίφημα τὴν τέχνη τοῦ φελλοῦ. Ἐρχόντανε πολλοὶ νέοι στὰ μαθήματά του, πολλοὶ ξένοι, καὶ πειδὴ ἀκούσα-

νε γιὰ Παρίσια. ἐπιστήμη, φιλοσοφία καὶ χυμία, λέγανε τοῦ Berthelot πῶς ἤρθανε νὰ παραδοθοῦνε στὰ χέρια του, νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ ἀπὸς πῶς νὰ μάθουνε τὰ μυστικὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ζωῆς, νὰ νοῖξῃ ὁ νοῦς τους, νὰ σταθοῦνε χρήσιμοι στὴν ἀθρωπότητι. Ὁ Berthelot, ἀντὶς νὰ τοὺς μιλήσῃ γιὰ τὴν ἀθρωπότητα, γιὰ τὸ νοῦ τοῦ ἀθρώπου, γιὰ τὴν ἐπιστήμη καὶ γιὰ τὰ μυστικὰ τῆς ζωῆς, πάντα καὶ πάντα πολὺ ἀπλὰ τοὺς ἔλεγε—«Ἴδου μιὰ μποτίλια, ἴδου κ' ἓνας φελλός. Νὰ βουλώσης, παρακαλῶ, τὴν μποτίλια μὲ τὸ φελλό, μὲ τρόπο πού τὸ ὕγρὸ πού θὰ μείνῃ μέσα, μέσα νὰ μείνῃ, νὰ μὴ χυθῇ ἔξω. Τόσο νὰ μοῦ μάθῃς. Εἶδεμή, ἀδύνατο νὰ μάθῃς χυμία, φιλοσοφία κ' ἐπιστήμη.»

Δηγοῦνται πῶς πολλοὶ νέοι ἀπογοητεμένοι, ἀκούοντας ἓναν τέτοιο ἀθρώπο νὰ τοὺς δίνει τόσο ποταπὲς ὀδηγίες, φέθγανε καὶ δὲ γυρίζανε, ἴσως ἔπως κ' ὁ συνάδερφός μας ὁ κ. Δημήτριος Πετροκόκκινος, ἀπὸ τὴν ἀπογοήτεψή του τῆς σκληρῆς λογικῆς μου, ἔφυγε βλέπω γιὰ τὸ Folkestone. Ἐγὼ, τί νὰ σᾶς πῶ; Δὲ φέθγω. Ἐγὼ χρόνια καὶ χρόνια γνῶρισα τὸν Berthelot, πού τοῦ χρωστῶ πίστη ἀκατανίκητη στοὺς φελλοὺς. Ἴδέα δὲν ἔχει κανεὶς τὸν περίφημο πού μορφώνει νοῦ καὶ χαρακτήρα, τί νὰ ξέρῃς νὰ φελλώσης μιὰ μποτίλια. Μάλιστα! Ἴσια ἴσια στὴν Ἑβρώπη, πού τὴ γινώριζει τόσο καλὰ ἢ σοφὴ ἀνυπόγραφη, ἀνεφημεριδόγραφη Πετροκόκκινουαλληλογραφούσα κυρία, στὴν Ἑβρώπη προσέχουνε, ὄχι μόνο στὴν ὀρθογραφία, μὰ καὶ στὰ ζητηματάκια τῆς ὀρθογραφίας ἀκόμη, γιὰ νὰ φήσουμε τὰ πολὺ πὺρ πρόσωχα ζητηματάκια τῆς γραμματικῆς. Πασίγνωστο κιόλας, τὸ φωνάζανε καὶ οἱ στοιχειοθέτες, πῶς ὁ Victor Hugo ἀκολουθοῦσε σχολαστικὰ τοὺς κανόνες τῆς γραμματικῆς καὶ δὲν ἔκανε ποτέ του λάθος. Κάποιος ἄλλος, πού περιττὸ νὰ πῶ τὸνομά του, πρόσεχε τόσο πολὺ καὶ σὲ τόσο ἀσήμαντους κανόνες, πού ἂν τοὺς ἔδραξα στὴ μέση, θακούγαμε ποιὸς οἶδε τί ἀπὸ τὸ Φολκεστόνι.

Ἄπ' ἀφοῦς θὰ **κακωσυνήθισα**, στὴν Ἑβρώπη, ἔπως τὸ εἶπε ἡ ἀνώνυμη σοφὴ μας, ἢ Μούσα τῆς πνευματικῆς ἀνορθόγραφης μόρφωσης τῆς Ἑλλάδας, ἐπειδὴ, νὰ μὲ σκοτώσετε, γνώμη δὲν ἀλλάζω ναι καὶ ναι, ὁ Ῥωμῖος θὰ σωθῇ, μονάχα ἔταν προσέξῃ στὸ τελικὸν τῆς αἰτιατικῆς, στὸ γ πρὶν ἀπὸ τὸ μ—μὲ τὸ συμπάθειο—κι ἔλα τὰ παρῶμοι. Μπράβο! Ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ ἑλλητισμοῦ ἀπὸ κει χρέμονται, ἀπὸ τὰσήμενα ἐκείνα τὰ σημαντικά, τὸν κανόνα καὶ τὸ νόμο. Βέβαια, γιὰτί τότες ὁ Ῥωμῖος θὰ χτυπήσῃ κάτω τὴν ἀνεμελιά καὶ τὴν ἀναρχία, τότες θὰ μάθῃ τὸ χρέος, θὰ μάθῃ τὴν ἠθική. Τῶν ἀδυνάτωνε τὸ ἀδύνατο, νὰ διορθωθῇ τοῦ Ἑλληνα τὸ πνέμα, «ἔστω καὶ μὲ ζήμια τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς ὀρθογραφίας», ἀφοῦ ἴσια ἴσια τὸ πνέμα του τὸ χαλνᾷ, ζημιώνοντας τὴ γραμματικὴ καὶ

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ στό παρασπόμενου φύλλου.